

ROVANIEMI

KULTTUURI- KUNTOILU- KARTTA

Maisemaveistoskävely
pikkusiltojen kautta

5 km – n. 2h

1 Kallio Kalervo **JÄTKÄ-PATSAS (1955)**

Jätkänpuistossa, sillan länsipäässä sijaitseva Kemi-yhtiön lahjoittama Jätkä-patsas on yksi Rovaniemen tunnetuimpia veistoksia. Se on symboloinut Rovaniemeä jo vuosikymmenten ajan sijoittuen itseoikeutetusti tunnettujen uittojokien rantamaisemiin. Kalervo Kallio on tehnyt jätkästä työn sankarin. Parkkuurauta, pölli ja pöllin parkkaaja ilmaisevat vielä 1950-luvulle tyypillisen työtilanteen.

Vappuna jätkä saa valkolakin päähänsä ja ylioppilaat laulavat sen juurella vappulauluja.

2 Seppänen Ensio **MAIDOLLA ELÄMISEN ALKU (1984)**

Lapin läänin Maatalouskeskuksen pystyttämä Maidolla elämisen alku valmistui 1984 ja sijaitsee Hervan puistossa.

Seppänen on yksi maamme tunnetuimmista näköispatsaiden tekijöistä. Hän on tehnyt toistasataa julkisille paikoille sijoitettua teosta. Teokset sijaitsevat pääosin Pohjois-Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa. Seppäsen teoksia oli ensi kertaa näytteillä Rovaniemellä 1950. Materiaalina hän käytti pronssia ja graniittia eri tavoin työstäen sekä jaloterästä hitsaamalla muotoillen.

3 Kärri Upi **RAIVATEN JA RAKENTAEN (1990)**

Kemijärveläisen Urpo Kärrin teos Raivaten ja rakentaen sijaitsee Uitonpuistossa Ounas-
kosken sillan länsipäässä. Veistoksen aiheena on pioneerien toiminta Lapin sodassa ja jälleenrakennuksessa. Se on tehty liuskakivestä, ruostumattomasta teräksestä ja peilistä.

4 Porila Evert **VAPAUSSODAN SANKARIPATSAS (1922)**

Sijaitsee Rovaniemen ensimmäisellä hautausmaalla. Muistomerkki kunnioittaa Suomen sisällissotaa, jota käytiin vuonna 1918.

5 Segerstråle Lennart **ELÄMÄN LÄHDE (1951)**

Rovaniemen kirkon fresko esittää läpileikkausta jokaisen ihmisen yhtä hyvin kuin koko ihmiskunnan sydäimestä, jossa hyvän ja pahan välillä käyvä taistelu vie joko elämän lähteelle, Kristuksen kohtaamiseen tai lähteeltä pois, kulkemaan elämäänsä omin päin. Ihmiskuvauksen taustana on karu ja jylhä Lappi, josta maailman valo, Kristus, astuu esille valokehässään.

Matkat Sveitsiin, Saksaan ja luonnollisesti Lappiin kuuluivat freskon suunnitteluvaiheeseen. Erään matkan jälkeen Segerstråle kirjoitti: ”Usein lähtee syyttävä kipinä juuri paikakunnan omasta keskuudesta ja niistä oloista, joista aiheistoa karttuu luomukseen.” Tämä paikallinen vaikutus on selvästi nähtävissä ”Elämän lähteen” maisemissa, luonnossa, ihmisissä ja elämäntilanteissa.

Fresko oli alunperin suunniteltu vain suoran päätyseinän kokoiseksi, mutta ehjän kokonaisuuden aikaansaamiseksi Lennart Segerstråle esitti sen laajentamista kuorin kattoon asti.

6 Aaltonen Wäinö **MIEHEN KOHTALO TUNTURIN HUIPULLA (1954)**

Rovaniemen hautausmaalla, pienen kukkulan laella kohoaa kuvanveistäjä Wäinö Aaltosen punaiseen graniittiin veistämä sodassa kaatuneiden muistomerkki Miehen kohtalo tunturin huipulla. Veistoksessa näemme kaksi seisovaa sotilasta päät painettuna alas, välissään maassa makaa heidän kuoleva taistelukumppaninsa. Veistos on monumentaalinen ja henkii surumielistä rauhaa.

7 Seppänen Ensio **RUOTSIN EVAKOSSA KUOLLEIDEN MUISTOMERKKI (1965)**

Rovaniemen seurakunnan jäsenten muistolle pystytetty Ruotsin evakossa kuolleiden muistomerkki vuodelta 1965 sijaitsee Rovaniemen toisella hautausmaalla.

8 Tapper Kain **VUORTEN SYNTY (1988)**

Vuonna 1987 Rovaniemen kaupunki järjesti veistoskilpailun, jonka tarkoituksena oli hankkia idea-luonnoksia uuden kaupungintalon yhteyteen sijoitettavasta veistoksesta. Veistoksen tuli sopeutua Alvar Aallon arkkitehtoniseen kokonaisuuteen ja symboloida Rovaniemen kaupunkia. Tämän kilpailun Kain Tapper voitti teoksellaan Vuorten synty. Tapperin mukaan Vuorten synty kuvaa Rovaniemen nousua sodan jälkeen. Päinvastaisesta suunnasta katsoen se kuvaa ihmisten ja rakennusten vähittäistä maatumista.

Teoksessa on kuusi osaa, joista ensimmäinen on painauma nurmikossa, kaksi seuraavaa osaa muodostuvat nurmipinnan kohoumista, joista pilkistää pienet kivenlohkareet ja kolme seuraavaa osaa muodostuvat kivenlohkareista koostuvista rakennelmista. Teoksen materiaalina on käytetty punaista graniittia, maata ja ruohoa. Teoksen pituus on noin 120 metriä ja korkeimmillaan se on 2,3 metriä.

9 Huhtamo Kari **M. A. CASTRÉNIN MUISTOMERKKI (1986)**

Kirjaston pääsisäänkäynnin viereisellä ulkoseinällä on M. A. Castrénin muistomerkki. Teos perustuu Alvar Aallon tekemään luonnokseen. Lopullisen toteutuksen on tehnyt Kari Huhtamo lisäten teokseen "huhtamolaiset" kirkkaat teräskaaret ja pallot. Teos on pääosin pronssia ja kuvaa suomalais-ugrilaisen tutkimuksen uranuurtajan M. A. Castrénin (1813-1852) matkoja Lappiin ja Kuolan niemimaalle.

10 Engblom Tom **OONKO MIE TIELLÄ? (2008)**

Tom Engblom kertoo: Poroja näkee toki metsässäkin, jos sinne pääsee tai vaivautuu menemään. Yleisimminhän näitä olentoja tulee vastaan maantiellä, jossa ne yleensä ovat tiellä, sananmukaisesti. Tästä syntyi ajatus toteuttaa teos nimeltään "Oonko mie tiellä". Betoniporo sai pohjansa kaupungilla usein tavatuista sukulaisista, betoniporsaista.

Teos on toteutettu osana Pororaito-hanketta. Pororaito-hankkeen tavoitteena on lisätä Rovaniemen kiinnostavuutta kulttuurikohteena ja elävöittää kaupunkikuvaa taiteen avulla. Hanke toteutettiin Lapin taiteilijaseuran kanssa yhteistyössä. Pororaitoteokset ovat: 10, 11, 12 ja 15.

11 Immonen Risto **ULOSMARSSI (2008)**

Massiivinen teräslevy muodostaa teokselle kehyksen, jossa kaksiulotteisuus muuttuu kolmiulotteisuudeksi poron kääntyessä ja “marssiessa ulos” veistoksesta. Näin samassa teoksessa nähdään sekä poron positiivi että negatiivi. Kuviot muodostavat näin veistoskokonaisuuden, joka “elää” katsottaessa teosta eri kulmista.

Ulosmarssi-teoksen materiaalina on massiivinen teräslevy, joka painaa noin 600 kiloa. Sen koko on 200 x 250 cm, vahvuus on 15 mm. Levystä on polttoleikkaamalla irrotettu porokuvio, joka on käännetty sijallaan 45 astetta ja edelleen hitsattu kiinni. Leikkausjäljet ja terävät särmät on hiottu ja pyöristetty. Pintakäsittelyä ei ole, vaan teräs saa ruostua, jolloin siihen tulee ruosteenruskea pintaväri. Polttoleikkaustyö ja osa hitsaustyöstä toteutettiin Marttiini Metal Technics Oy konepajalla, joka toimi teoksen tukijana ja sponsorina.

12 Tuomivaara Teuvo **LOIKKA (2008)**

Loikka-työn lähtökohtana olivat poroa pelkistävä kaariteema ja pohjoinen valo. Useiden luonnosten ja pelkistysten jälkeen Tuomivaara päätyi kahteen vastakkaiseen kaareen. Varsinainen porofiguuri on valmistettu puusta ja sen vastakaari sarvet ja/tai aurinko on tehty teräksestä. Puuosio on veistetty suuresta kelohongasta, joka on tervattu kahteen kertaan. Teräskaaret on taivutettu konepajassa Oulussa. Kaariin on hitsattu eripituisia haaroja. Ne kuvaavat poronsarvia ja/tai auringonsäteitä. Tuomivaaran tavoitteena oli pelkistää porofiguuri äärimmilleen, liittää samaan muotoon pohjoinen valo.

13 Huhtamo Kari **LAPIN JÄLLEENRAKENTAMISEN MUISTOMERKKI 1944–1955 (1977)**

Vuonna 1977 valmistunut teos sopii hyvin ”huhtamolaisen” konstruktiivisen liikkeen kuvauksen malliesimerkiksi. Teos sananmukaisesti ponnistaa taivaalle spiraalin muotona. Liike käynnistyy hitaasti, mutta voimistuu mitä ylemmäksi mennään ja päättyy uljaaseen ylöskurkottavaan kolmijakoiseen triumfiin. Kolmijakoisen triumfin jokaiseen päähän Huhtamo on asettanut pienet teräspallot, jotka voidaan käsittää virkkeet lopettaviksi pisteiksi. Pisteet ovat myös eräänlaisia liikkeen eteenpäinviejiä.

Teos on valmistettu kirkkaasta, haponkestävästä teräksestä, ja siinä voi nähdä tulppaanin muodon, joka kasvaa tuhkasta. Taiteilija on itse luonnehtinut teostaan tuhkasta nousevaksi metallinhohtoiseksi voiman ilmaukseksi.

Veistoksen yhteyteen on rakennettu erillinen näyttelyosasto. Se koostuu kolmesta osasta: ensimmäisessä osassa käsitellään Rovaniemeä ennen hävitystä. Toisessa osassa esiintyy hävitetty Rovaniemi ja kolmannessa osassa jälleenrakennettu Rovaniemi.

14 Kari Poskiparta **LAPIN RAJAVARTIOSTON MUISTOMERKKI (1979)**

Lapin rajavartioston muistomerkin on suunnitellut arkkitehti Kari Poskiparta. Se sijaitsee vanhan Rajavartioston esikuntarakennuksen paikalla, joka purettiin 1960-luvulla. Muistomerkin muodostaa vanhan rajavartioston pääportin porttipaadet ja sen jalusta on muurattu Inarinjärvestä kerätyistä kivistä. Messinkilaatat, joista toinen on rajavartiolaitoksen karhu ja toinen tekstilaatta, ovat toteuttaneet nykyisin jo eläkkeellä oleva kapteeni, kuvanveistäjä Urpo Kärri ja laitospäällikö Kalevi Kuokkanen.

Lapin rajavartiosto toimi alueella vuodesta 1924 lähtien, joka rajautui löyhästi Lapinkävijäntie, Asemieskatu, Palkisentie, Evakkotie / Kairatie alueelle, kuitenkin siten, että Asemieskadun, Palkisentien ja Evakkotien ja rajavartioston alueen väliin jäi noin yhden tontin leveys. Sotien jälkeen rajavartiosto muutti vähitellen Korkalovaaran etelärinteessä olevalle rajavartiostoalueelle, ja tämä alue muuttui siviilialueeksi.

15 Reutersvärd Oscar **ASEVELIKETJU (1964)**

Aseveliketju, Suomen talvisodassa 1939-40 taistelleiden ruotsalaisten, norjalaisten ja tanskalaisten vapaaehtoisten muistomerkki sijaitsee Keskuskoulun puistossa. Teos kuvaa pohjoismaista, etenkin sota-aikana tapahtunutta yhteistyötä. Teoksen tarkoituksena on muistuttaa eläviä ja tulevia sukupolvia pohjoisesta yhteenkuuluvuudesta.

Oscar Reutersvärd on ruotsalainen kuvanveistäjä, taidemaalari, piirtäjä ja graafikko.

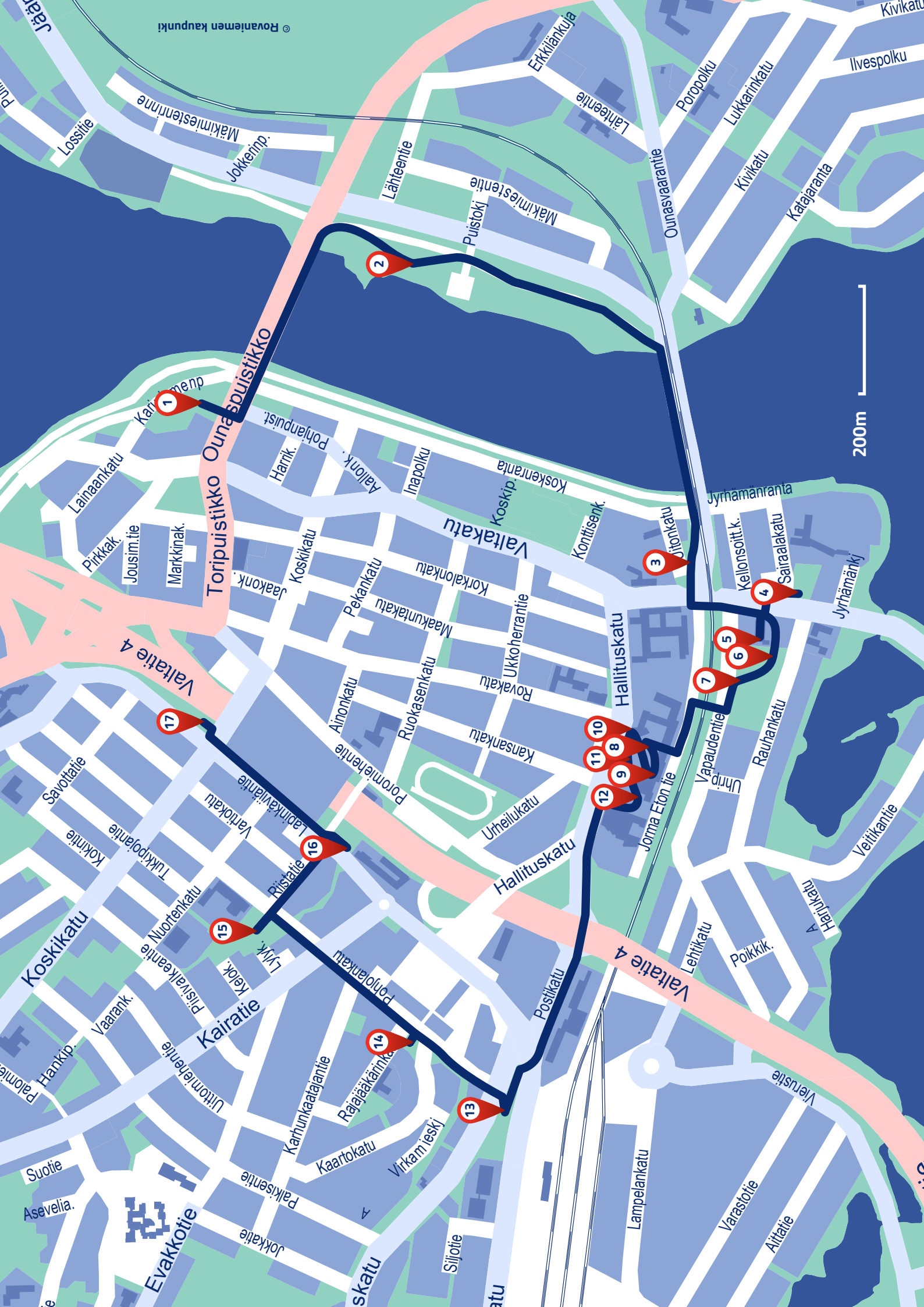
16 Miettunen Sauli **LUONNON OSA (2008)**

Luonnon osa -veistos on muurattu betonista ja kivistä raudasta hitsatun rungon päälle. Betonia on sävytetty, ja kivet on valittu poron muotoja mukaillen. Sarvet on hitsattu ruostumattomasta raudasta, isot kuin puu kivikasan päällä. Poron asento viittaa länkisääri-nensä tiellä, auton edessä paikoillansa seisovaan, hivenen pöhköltä näyttävään otukseen, joka ei ymmärrä autojen aiheuttamaa vaaraa. Teos on kooltaan, sarvet mukaan lukien, 300cmx200x150.

17 Seppänen Ensio **KATKENNEET KAHLEET (1981)**

Kemiläisen taiteilijan Ensio Seppäsen (s.1924) veistoksia on Rovaniemellä kolme kappaletta. Yksi niistä on vuonna 1981 valmistunut Jääkäriiliikkeen muistomerkki ja se sijaitsee Jääkäripuistossa Lapinkävijäntiellä. Veistos on tehty kivistä. Vaalea keskuskivi on Imatralta, muut kivet on tuotu Sodankylän Rieston kummusta.

Veistoksen nimi on Katkenneet kahleet ja se kuvaa Suomen irrottautumista Venäjän alaisuudesta. Vaalea, pystyssä oleva kivi keskellä kuvaa itsenäistä Suomea, vapauttajaa joka on katkonut kahleet entisestä isännästä, Venäjästä.

Rovaniemen kaupunki

Toripuistiko Ounaspuistiko

Valtatie 4

Valtatie 4

200m

Evakkotie

- 1. Jousimäentie
- 2. Puistokatu
- 3. Ounasvaaranatie
- 4. Jyrnämanki
- 5. Kellonsoitt.k.
- 6. Sairaatalokatu
- 7. Vapaudentie
- 8. UrhoKujan tie
- 9. Jorma Eton tie
- 10. Hallituskatu
- 11. Kansankatu
- 12. Urheilukatu
- 13. Virkamieskatu
- 14. Rajajääkärintie
- 15. Kairatie
- 16. Riistatie
- 17. Kairatie

Kuntoile kulttuuria

Rovaniemen julkiset veistokset ja muistomerkit kuvaavat kaupungin jälleenrakennuskauden jälkeistä aikaa. Veistosten tekijöinä on valtakunnallisesti kuuluisia kuvanveistäjiä, jotka ovat toteuttaneet teoksia tilaustöinä tai avoimien kilpailujen tuloksena. Tutustu Rovaniemen julkisiin taideteoksiin Kulttuurikarttojen avulla. Valitse itsellesi sopiva kartta.

www.rovaniemi.fi/kulttuurikuntoilu